

Nro. 36.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Majusnak 3-dik napján 1796-ik
esztendőben.*

Nagy Britannia.

A Londoni K. udvarnak Helvetus Cantonoknál lévő tellyes hatalmú ministerje *Wickham* úr, a' Fr. respublikának *Basileában* lévő ministerjével *Barthelemi* urral a' múlt *Mártz.* 8-dikán következő ministerialis jelentést közlött 's arra még azon hólnapnak 26-dikán választ is vett.

A' *Wickham* úr *Barthelemi* úrhoz küldött jelentése szórúl szóra ekképen vagon: „Alabb irt ő *Britanniai* Felségének a' Helvetus Cantonoknál lévő tellyes hatalmú ministerje parántsolatot vett, a' maga udvara kívánságának *Barthelemy* urral való közlésére, 's ő általa Fr. Országának, a' kö-

zönséges békesség eránt való hajlandóságának meg tudására. Minekokáért az alább irt kéri *Barthelemy* urat, a' szükséges elő kérdéseket meg tudván, adjon irott feleletet nékie a' következő kérdésekre: 1) Vagyon e' Fr. Országnek hajlandósága a' közönséges békesség dolgának igasságos és illendő fel tételek alatt ö *Britanniai* Felségével és szövetségeseivel való el kezdéfére, és ezen végre egy olyan helyre, mellyet a' békéllő felek meg határozni fognának, congressust rendelni, 's arra ministert küldeni. 2) Képz e' Fr. Ország a' békességes közben járásnak azon közönséges fundamentomait, a' mellyek szerezént maga hajlandóságát intézni kívánja, az alább irtal közleni, hogy azokat szövetségeseivel egyetemben illendő módon meg vizsgálhassa ö *Britanniai* Felsége, lehet e' azokat a' békességes traktának fundamentomául fel venni avagy nem? 3) Vagy pedig vagyon e' Fr. Országnek a' közönséges békesség el érése végett valamelly más utat és módot javaslanı kívánsága. — Az alább irtnak tellyes hatalom adattott, az ezen kérdésekre küldetendő választ *Barthelemy* úrtól által venni, és a' maga udvarának által küldeni; egyéb aránt nintsen reá bizatva, hogy magát vagy valamelly traktába, vagy ezen tárgyaknak vizsgálásába bé botsássá." — *Költ Bernában Mártz. 8-dikán 1796-dik esztendőben. W. Wickham.*

Barthelemy úr következő módon válaszolt Mártz. 26-dikán 1796-dik esztendőben a' Fr. Directorium parantsolatjára: „Alább irt a' Fr. Republikának a' Helvétziai szövetséges Cantonoknál lévő követje által küldötte a' végrehajtó Directoriumnak azon jegyzéseket, a' mellyeket *Wickham* úr, ö *Britanniai* Felségének a' Helvetus Cantonoknál lévő tellyes hatalmú ministerje Mártz. 8-dikán néki küldött. Parantsolatja vagyon, hogy azokra a' Directorium hajlandóságának és értelmének ki nyilatkoztatása mellett feleljen.”

„Kivánva kíván a' Directorium a' Fr. res-

publikának igazságos, ditsőséges és állandó bé-
 késséget szerezni. *Wickhám* Úrnak e' nyomban
 való lépése valóságos gyönyörűséget okozott vól-
 na a' Directoriumnak, ha azon maga ki nyilat-
 koztatása, melly szerént semmi traktára való pa-
 rantsolatja és hatalma nintsen, kétséget nem oko-
 zott volna a' *Londoni* udvar békességes szándéká-
 nak egyenességéről. — Hogyha a' *Londoni* udvar
 a' maga igaz javait esmérné, ha a' maga boldog-
 ságának és szeréntséjének kútfejeit fel nyitni, és
 a' békességet igaz szívvvel munkálódni kívánná,
 előre egy olly helyet mutatna, a' hól a' békes-
 séges trakta el kezdődhetnék s. a' t."

„Akármint légyen a' dolog, a' Directorium,
 mellynek politikáját egyedül az egyenesség és
 bésület vezérli, ahoz illendő módon fogja magát
 maga ki nyilatkoztatásában viselni. Mivel mind
 a' *Frantzia* respublika mind más népek kívánva
 kívánják a' békességet, világosan ekként nyilat-
 koztattja ki magát: *Minthogy a' törvényeknek fenn-
 tartását kívánja tőle a' Constitutio: semmi ezzel
 ellenkező projectumot nem tsinálhat és bé nem ve-
 het. — Meg nem engedi a' Constitutio, hogy leg-
 kissebbet is által engedhessen abból, a' mi a' mos-
 tani törvények szerént a' respublika territóriumához
 tartozik.*”

„Azok a' tartományok, mellyek a' *Fr.* ármá-
 diák által el vétettek, de a' *Fr.* respublikával még
 öfzve nem kaptoltattak, és más politika 's keres-
 kedést illető dolgok lehetnek a' békességes trak-
 tának azon tárgyai, mellyek alkalmatosságot fog-
 nak a' Directoriumnak szolgálatni, annak meg-
 bizonyítására, melly igen kívánja a' majdan leen-
 dő és szeréntsés békesség szerzést. — Mindenkor
 kész a' Directorium egy olly békességes traktá-
 nak el kezdésére, a' melly igazságos, illendő, és
 a' respublika méltóságával nem ellenkező. — *Költ
 Báselben Germinálnok 16-dik napján a' Fr. res-
 publika 4-dik esztendejében (Mart. 26-dikán 1798-
 dikban).*”

Erre következő jegyzést küldött 's adatott az Angliai fő kormányzóknak: „A' *Londoni* udvar fájdalommal tapasztalta a' Fr. Directorium válaszából, melly mellze távoztanak légyen a' Fr. respublikának kívánságai, és az ezeket előadó mód a' békességre való hajlandóságtól. — Ebben a' válaszbán világosan elő adatik, hogy Fr. Ország egészen magáévá akarja tenni, a' mit az ott lévő törvények, a' Fr. territorium néve alatt magokban foglalhatnak. Ide járúl még az is, hogy semmi projectumnak helyt nem akar adni, a' melly azon törvényekkel ellenkező vólna, még pedig olly belső regulatióinak szine alatt, mellynek alkotmányát a' több nemzetek tellyességgel nem tudják. — *Valameddig tehát ezen gondolkodás módja mellett meg marad a' Fr. republika, mind addig a' Fels. király sem szünik meg azon hadakozásnak folytatásától, melly épen olly igazságos, mint szükséges.*”

„Hogyha az ellenség békességesebb hajlandóságot fog mutatni, mindenkor kész lészén ő Felsége arra magát meg határozni, és szövetségeseivel egyetemben olly eszközökhöz nyúlni, a' mellyek az igazságos, tisztességes és állandó feltételek mellett helyre állítatandó közönséges tsendességnek meg szerzésére leg alkalmatosabbak lésznek; akár egy Congressus által, melly már gyakorta és szeréntsésen helyre állította Európa békességét; akár azon okoknak eleve való meg vizsgálata által, mellyek mind két részről fundamentomúl lehetnének a' békesség elközlésére; akár végtére azon útnak részre hajlás nélkül való meg vizsgálata által, mellyet ő Felsége, ezen idvességés tzelnek el éresére mutatni fog. — *Költ Londonban a' Downing úttzában April. 19-dikén 1796-dikban.*

Jegyezzük meg, hogy ez a' jelentés minden *Londonban* lévő külföldi követekkel közöltetett.

Cornwallis Admiralis ellen April. 7-dikén

Portsmoutban az *Orion* nevű 74 ágyús hadakozó hajón *Howe* Admiralis előlülése alatt, és 10 Admiralisoknak 's 3 Kapitányoknak jelenlétekben tartott katona Commissió következő sententziát hozott: „A' Lord *Cornwallis William* vitze Admiralis ügyében tartott törvény szék a' vádaknak és a' védelmező okoknak meg halgatása után, abban az értelemben vagyon a' hadi törvény szék, hogy a' két elsőbb vádakra nézve, mellyek szert engedelem nélkül tért vissza a' kikötőhelybe, ámbár parantsolatja lett légyen is a' *Barbadósban* való meletelre, és hogy a' nékie adatott parantsolatnak nem engedelmeskedett, valósággal hibázott. Mindazáltal más környülállásokra nézve, ezen alkalmatossággal fel szabadítja ötét az udvar az engedetlenség terhe alól. A' harmadik vádra nézve, hogy t. i. az *Astréa* nevű fregattén napnyugoti Indiára menni nem ákarván, az Admiralitas parantsolatjának nem engedett, az udvár ügy gondolkozik, hogy ezt a' vádat elegendőképen meg mutatni nem lehetett, következésképen annak terhe alól is fel szabadítja a' nevezett Admiralist.

A' *Londoni* tudósítások szerént, következő fel tételek alatt kivánt a' király, a' Fr. respublikával meg békélleni: 1) A' *Jó reménység* hegye, *Trincomale*, *Martinique* és *St. Lucia* Izigetek engedtessenek *N. Britanniának*. 2) Vegye vissza a' Spanyol király a' *Sz. Domonkos* szigetében való részét. 3) Adattassanak vissza *Austrianak* *Belgiumi* tartományai 4) *Hollandia* mástól nem függő respublikává tétessen, úgy mindazáltal, hogy a' helytartó fejedelem magános örökségei adattassanak néki vissza.

Az April. 5-dik napján tartatott Parlamentalis gyűlésben azoknak a' várasoknak esedező levelek olvastatott fel, a' mellyek a' kutyályo-közönséges taksát vettetni kivántak. E' do' száleg elsőben is *Dent* úr projectálta két indító olnitara nézve. 1) Hogy az Angliában uralkodó 's két

Izükség és drágaság miatt nyomorúságba esett szegénység könnyebíten, melly a' kutyák számának meg kissebitése által több kenyeret és eleséget kapna. 2) Mivel annyira meg szaporodott az ebek száma Angliában, hogy a' napkeleti Indiában lakó *Braminákról* költött pelda beszéd, melly szerént ők a' legyek számára közönséges ispotályt tartani mondatnak, Angliára is reá illene, a' hól ispotály a' ebeknek, leg jobb vólna ezeknek az állatoknak számát a' népességhez képest meg határozni. Nagy Britanniának népessége 10 millió főre tétetik, melly mintegy két millió familiákból áll. Tegyük fel, hogy minden familia egy ebet tartana, két millióra menne az Országokban lévő ebeknek száma, és ha az ebekre vettendő közönséges taksa által felénire szoritatnának, egy milliónál több nem maradna az Országban. Hogyha minden ebre két silling's két pentze adó vettene, 125000 font sterlingel szaporodna a' közönséges kints tár. Tegyük fel, hogy egy eb csak egy fillér árrú kenyeret vagy eleséget emésztszen is meg napjában, holott a' leg alább való eb eleségét is többre lehet tenni: még is mindazáltal egy millió eb eleségének is az árrá, többre menne elztendönként egy millió font sterlingnél, holott az egész Országban lévő szegénységnek táplálására annyi nem fordítatik. Egy bizonyos uraság 800 font sterlinget fizet elztendönként vadász ebeinek táplaltatásokra való líztért; egy másik 400 font sterlinget. — Egy bizonyos városban egy nagy úrnak róka vadászó ebei éjjel meg hálván, minden kenyér sütőknél lévő kenyér meg vétetett számokra, úgy hogy más nap semmi kenyeret sem kaphat ak a' lakosok. Mellyre nézve méltó vólna minden ebre fél korona adót vetni (*Angliában* 2 forintot és 40 krajtzárt teszen egy ezüst korona).

Pith minister is meg esmérte ezen taksának séges vóltát, de olly formán, hogy a' tehebb lakosok 3, a' szegényebbek pedig 1 sillin-

get fizessenek egy egy ebtől. — *Lechmére* úr 3 classisra osztotta fel az ebeket, úgymint a' gyönyörűségre, a' vadászatra, és a' házi izükségre valókra. — Az első klassisba tette azokat a' sok ezer kebelbe hordatni szokott ebetskéket, a' mellyekért több taksát kellene fizetni, és noha ő jól tudja, hogy ő az által gyűlölségesé téfzi magát a' szép nem előtt: mindazáltal el nem hagyhatja, hogy 6 lábni magasságú inasok, egy arafzni kutyátskáknak szabad levegő égen való hordásokban foglalatoskodjanak, tsak azért, hogy jobb appetitussal ehessék ezek a' kényes állatok az elejékbe tétetendő drága eledeleket és tsemegéket, mellyeknek árrából az egész megyében lévő szegénységet el lehetne tartani. — Végtére tsak ugyan *Pith* minister fellyebb említett projectumát vétetődött bé. Ez időtől fogva sok gúnyoló irások (*Satyrák*) olvastatnak a' közönséges levelekben, mellyekben szövetségeseeknek neveztetnek az ebek a' Frantziák ellen való háborúban, a' mellyek közül a' hadakozás folytatása alatt sok ezer el fogja életét veszteni.

Német Birodalom.

Quo semel est imbuta recens servabit odorem testa diu, az az: a' tserép edény a' belé öntött első lévnek izét soká magában szokta tartani. Ezt az igazságos pelda beszédet igen szépen lehet az ifjúság nevelésére alkalmaztatni. A' *Prussziai* királyi koronának mostani örökösét *Fridrik* hertzeget 6 esztendő korától fogva, 1786-dik esztendeig, mindenkor néhai *II. Fridrik* király neveltette és tanította olly sanyarúan, hogy az időnek leg nagyobb változásai közt is minden nap két német mérföldet kellett nékie vékony köntösben fel öltözve, nevelőjével együtt gyalog menni. — — Lakó szobájának egyikében két középszerű nyoszolya vólt, egyik az ő, a' másik a' nevelője számára; a' másikban, a' hól t. i. lakott és tanított, egy közönséges fából való asztalnál és két

fa széknél több, a' mint tulajdon szemeivel látta a' Magyar Kurir, nem találtatott s. a' t. — Ezt az együgyű életnek módját annyira bé szivta a' fent nevezett királyi hertzeg, hogy valamiképen néhai *II. Fridrik* király, úgy ő is minden udvari pompát ki zárt lakó hajlékából, és ritka virtusokkal tündöklő kedves hitvesével egyetemben tsendes és nyugodalmas életet él. Minapában meg himlőzvéen egyetlenegy fiatskája, azoknak az udvari dámáknak, a' kik az ifjú hertzegetsének apolgatásában szinte ugyan vetélkedtek egymással, meg nem engedte fiatskájának kényeztetését.

A' virtus a' szürkankó és a' fekete suba alól is ki tündöklök. A' *Lippi-Detmoldi* Grófságnak *Schwalemborg* nevű helységében egy mólnárnak a' fia sors szerént a' Birodalombeli contingens seregek közé katonának vitetvén, felettébb meg szomorodtak szüléi egyetlenegy ferfi magzatjoknak tölök lett el választatásán. A' mólnár szolga, a' kit gyermekségétől fogva gazdája nevelt, látván szomorúságokat egy felől, más felől pedig gondolóra vévén vele közlött jó téteményeiket, önként arra kötelezte magát, hogy ő katonának vitetett fiokat kész fel váltani. Egynéhány napokig küzködvén magába a' molnár, olly fel tétellel fogadta el szolgája ajánlását, hogy elsőben is fiává fogadta, 's arra kötelezte magát, hogy ha életben meg marad, fiával egyenlőképen fogja ötet maga örökségeiben részesíteni.

Koloniából Apr. 16-ik napján. *Jourdan* fő vezér nem ment a' *Hundsrückenbe*, a' mint közönségesen beszélük vala ez emberek. — *Bonnál* tovább nem vólt, és már onnan is vissza jött, hanem hólnap *Trierbe* fog menni, 's ottan mind a' sántzokat, mind a' külső örrön álló seregeket meg vizsgálja. — Úti társúl a' *Genie-Corpus* directorát *Legatinet*, a' ki igen sok szép talentomokkal biró ember, es egész jobb keze a' nevezett vezérnek, viszi el magával. — Hová fognak onnan menni

bizonytalan; azt mindazáltal előre lehet képzelni, ha nem előre, hátrább bizony nem. — Szokott fortélyok a' Frantzia vezéreknek, hogy a' midön valamelly fontos végre tzeleznak, mindenkor a' békességgel biztattyák az embereket, 's akkor vendégeskednek, báloznak és vigadnak leg jobban. — A' *Sambrei* és *Maasi* ármádiának fő magazinumja *Koloniában* lészzen, mellynek őrizetére egy tartalék sereg fog ezen környéken hagyatni. Minden nap számos eleséges társzekerek érkeznek ide, és már most nem esik annyi tolvajság a' katonaság közt, mint ennekelötte.

Tsaknem minden Német Országai fejedelmi udvarokhoz különös levelet küldött a' *Biponti* hertzeg, segedelmet kérvén a' *Clérfayt* F. Marsal parantsolattyára el fogatott ministerjének *Sala- bertnek* fogságból való ki szabadittatása végett. A' *Berlini*, *Drézdai*, *Monachiumi* és több fő udvarok kötelezték is magokat ügyének és jussainak védelmezésére. — A' *Manheimban* vólt, 's fegyvereiktől meg fosztatott Palatinatusi truppoknak vissza adatta azokat Császár ö Felsége. Egyszermind Gr. *Ehrbach* Monachiumban lévő követje által bizonyossá tétette maga szives barátságáról a' Palatinatusi V. Fejedelmet. — A' *Koblentz* és *Ehrenbreitstein* közt szabadossá tétetett által járás a' Rénus vizén szükebb határok közé szoritatott. — A' *Basileai* levelek egészlen megzáfollyak a' *Bacher* Fr. követség titoknokjánok *Párisba* fogva lett vitetéséről tamadott hirt; ö ugyan oda utazott, de nem rosz tetteiért idéztetvén törvény eleibe, hanem a' békesség dolgában küldettetven *Barthelemy* úr által. — *Wecz-lárban* egy 14. esztendös, jó szüléktől származott, jó neveltetésű, és nagy reménységű ifjatska szájába vett fél újni hofzaságú gombos töt le nyelvén, keresztül akadt a' torkában, úgy hogy, semmifele úton módon és eszközök által fel nem lehetett onnan húzni, hanem igen sok keserves fájdalomak közt le kellett a' gyomrába tolni. — Mi-

némű szomorú kimenetele lett ezen vigyazatlanságának, talán nem sokára meg fogjuk hallani. Tanúság az olly affzony személyeknek, a' kik gombos tökkel szokták fogaikat vájkálni. Melly könnyen meg eshetik, és már gyakorta meg is esett, hogy befzéd közben ki szalasztván újaik közül azokat, sok és hosszas kinok közt végzették el életeket. — Ezen ifjúnak édes atya annyira meg illetődött égyetlen egy kedves fiának szerentsétlenségén, hogy a' rajta tett operatio után egy fertály orával guta ütésbe esvén, kevés reménység lehet életének meg tartásához.

Olasz Ország.

Nehezen vólt a' *Génuai* respublika valaha kétségesebb ki menetelű környülállások közzé helyheztetve, mint most vagyon, úgy hogy méltán reá lehet ezen Magyar példabefzédet alkalmaztatni: *Elöl viz hátúl tüz.* Nem azért vólt eddig is neutralis, az az, egyik részre sem hajló, mintha nagyobb hajlandósággal viseltetett vólna a' Frantziákhoz, mint a' szövetséges fejedelmekhez; nem is azért mintha tehetetlen lett vólna maga jussainak kezében lévő fegyverével való védelmezésére; tartományainak fekvése, népesége, és jövedelmei mind olly állapotban vónak, hogy a' jelenvaló veszedelmes háborúban mindenkor különös játékot jádzhattott vólna, és könnyen vissza szerezhette vólna a' *Korszikai* szigetet, mellynek birtokából a' Fr. fortélyok által ki küszöböltetett; nem azért mondom, hanem inkább azon okból, mivel *Génua* várasában magában számos kereskedők laknak, a' kik torkig állván az arany és ezüst fövenyes vizben, nemcsak meg nem elégedtek eddig vólt szerentsés állapotokkal, hanem inkább mind több több mammont kívántak szerezni, 's valósággal szereztek is a' Frantziákkal való titkos kereskedés által. Eszre vévén a' *Génuaiak* hivségtelenségét a' szövetséges fejedelmek olly állapotban akarták őket ten-

ni, a' mellyben ártalmára ne lehessenek azon közjónak eszközésében, mellyet magok eleibe tettek a' Frantziákkal való hadakozásban; ellenben a' Frantziák is meg érezvén a' sáfrán illatot, az el múlt ősztől fogva szüntelen ö:egbitették Olasz Országi ármádiájokat, szaporították tábori munitzioikat, és ne hogy el veszessék a' kövér falatot, jure fortioris magokévé akarják *Génua* városát tenni, mellyet hogy ha végre hajthatnának, mind magának *Génuának*, mind az egész Olasz Országának ártalmára lehetnének.

Batáviai Respublika.

Hágából April. 16-ik napján. Itten az a' hir szárnyal, hogy minden órán el kezdődik az ellenségeskedés. — *Párisba* küldetett biztosainknak keményen meg van parantsolva, hogy hazánknak védelmezése végett mindent el kövessenek. — A' Fr. Respublikának igirt 100 millióból ismét két millió forint fizettetett ki, melly summát néhány *Rotterdami*, *Harlemi* és *Dordrecht*i gazdag kereskedők attak költsön fejébe a' respublikának. A' *Frisiai* tartomány környülállásai még most is sok bajt és vetélkedést okoznak a' *Conventben*, és nem regiben egyyességre intő levél küldetett az előjárókhöz. A' *Frisiai* tartományok képviselője *Hubert*, még ekkorig sem vétetett fel a' *Conventbe*.

A' tengeri dolgokra ügyelő *Commissio* azt a' jelentést tette, hogy egyedül a' *Hollandiai* tartomány fizette ki a' flotta ki készítésére szükséges költségnek reá esett részét. — Leg közelébb azt végzette a' *Convent*, hogy a' közönséges hivatalokra emeltetendő személlyeket a' mostani kormányfők hivségére esküvéssel kell le kötelezni.

Hágában azt beszélik, hogy *Pichegrü* Generális *Stokholmi* úttyában meg fogja látogatni a' *Batáviai* *Conventet*, 's olly dolgot közleni véle a' *Directorium* parantsolatjára, melly mind a' két respublikára nevezve igen fontos következésü.

Hágából April. 8-dikán. Mi végre és hová küldöttük légyen ki flottánkat már most nem titok. Úgy gondolkoznak az Anglusok, hogy a' *Brestiai* Fr. flottával magát öfzve kaptsólván észak felé fog evezni, és vissza térő kereskedő hajóinkat haza kísérni. De légyen hálá a' halgatás istenének *Harpocratesnek*, és a' halhatatlan *Péter Pál* bölts tanátsának, reá szedtük a' tengeren vigyázó *Britanniai* hajókát; a' mi flottánk meg kerulte immár a' napkeleti Indiában lévő Angliai szigeteket, az *Azori* szigetekhez jutott, és azt már senki meg nem akadályoztathatja az Anglusok által el foglaltatott napkeleti Indiai örökségünknek vissza vételekben.

Frantzia Ország.

Párisból April. 14-dikén. Itten újabb nyughatatlanságok mutogatják magokat, és a' mostani kormányszéket, minden úton módon igyekezik annak ellenségei gyűlölségessé tenni. Esténként számos emberek szoktak öfzve gyűlleni a' város néhány osztályaiban, a' mellyekben nem tsak a' férfiak, hanem az asszonyok is fel álván eleven szinekkel festik le az ott uralkodó nyomorúságot, ennek okául a' mostani kormányszéket teszik: ellemben a' *Roberespier* uralkodásának idejét szerénzsésnek hirdetik és magasztalják, a' midön a' nád rágtalanoknak is szabad vólt egy kettőt szóllani. A' mi több *Babeuf* zenebonára indító irásokat ragasztatott az úttzák szegeleteire, mellyekben világosan betsteleniti a' Directoriumot, 's arra ingerli a' népet, hogy a' hól pénzt és eleséget talál vegye el erőszakosan. — A' Sz. Antal nevű külső városban April 10-dikén az 1793-dik esztendei Constitutió az úttzák szegeletein ki szegezve találtatott. *Pastoret*, *Boissy d'Anglas* 's több tagjai az ifjú Tanátsnak a' gyűlésbe menvén rútvál betstelenítették az úttzákön. Mindazáltal akármint ingerljék a' respublika ellenségei a' népet, de azért még is semmi zenebonát nem tsinál, és mivel

már a' kása gyakran, meg perselte a' száját, a' mennyire lehet el kerüli az eleibe vetett hálót. A' nevezett külső város lakosai esküvéssel kötelezték magokat az 1795-dik éftendei Constitutióra. A' politzia parantsolatjára mind a' *Babeuf* zenebonára serkentő írása, mind az 1793-dik éftendei Constitutio ideje korán le tépettek a' falakról, és minden függetlenséget tárgyazó fel tételeiket hijábavalókká tette a' kórmányszéknek vigyázósága. Az ifjú Tanátsnak gyűllésében nagy lárma történt April. 12-dikén, úgy annyira, hogy öklökkel tsókolgatták egymást a' tagok. A' déli osztályokban vólt nyughatatlanság okainak visgálására ki rendelt Commisso képeben azt a' jelentést tette *Thibeaudot*, hogy leg közelebb is sok tudósítások érkeztek onnan, mellyeknek meg visgálások előtt lehetetlen arról tökéletes jelentést tenni. Ekkor rút lárma esvén a' Directorium Jakobinusi gondolkozású és mértékletes indulatú tagjai közt, kevésbe múlt, hogy egyik a' másikat meg nem botozta.

A' *Havrében* April. 7-dikén költ tudósítás szerint, két onnan ki evezett késérő hajót tsiptek el az Anglusok. Felettébb bosszonkodnak a' Patrióták, hogy elegendő flottát nem készitet a' kórmányszék, 's nem küld a' tengerre az Anglus rabló hajók meg zabolázására, a' mellyek *Orient* várát (Alsó Britanniában) tengerre fekvő oldaláról keményen ostromolják, és a' *Chouansok* is gyakorta bé tsapnák annak külső városába. — Hogyha a' *Chouansok* szerentsétlenségeket predikálló *Párisi* újság leveleknek tökelletesen hitelt lehetne adni, már régen el törültettek vólna a' föld színéről. A' *Nievri* osztály kórmányozói következő foglalatu tudositást küldöttek April. 10-dikén a' Directoriumnak: Polgár Directorok! A' szabattságnak az a' védelmező angyala, a' ki a' respublikának dolgait kórmányozza, a' ki láthatatlanúl függ fejitek felett, újabb gyözödelmet adott maga barátjainak a' royalismushoz ragadott és babonás embereken. A' *Sancerre* várast el foglalt párto.

sok ellen ki küldetett fegyveres nép meg támadván őket a' váras előtt fekvő tetőkön, meg verte 's meg törte. — Már ma reggel 10 órakor a' gyözüdelmesek zászlói lobogtak azokon. — A' *Nievrei* és *Cheri* osztlályokban lakó patrióták meg mutatták ezen alkalmatossággal, hogy minekelötte a' respublika Constitutiójának alkotmányát, mellynek ti vagytok az oszlopai, meg mozdíthatnák annak ellenségei, egészlen el fogják őket törölni. — Nem egyszer, hanem gyakorta kérkedtek már a' *Párisi* patrióta újság levelek illyetén hírekkel; de azért még most is él a' *Vende*, élnek és elég dolgot adnak a' respublikának a' *Chouansok*, 's élni is fognak, mig közönséges békesség nem lesz.

Svédzia.

Egyfzeriben háborús jelenségek mutogatják magokat ennek a' régtől fogva tsendesesen élt Országának tsillagos egein. Minden hadi dolgokra ügyelő hivatalok a' leg nagyobb foglalatoskodásban lenni tapasztaltatnak; a' *Finlandiában* lévő ármádia parantsolatot kapott azon tartománybeli vég várnak *Lovisának* környékére való marsirozásra, hirtelen oda menni parantsoltattak azon regemeneknek *Stokholmban* múlató tiszteik is; sőt a' mi több a' *Stokholmi* katona őrizetnek is minden késedelem nélkül oda kell marsirozni.

Hogy *Finlandiának* Orosz Birodalomhoz tartozó részében már is 60000 főből álló Orosz sereg táborozék, világos dolog; de hogy a' *Stokholmi* királyi udvarnak hadat izent legyen a' *Pétersburgi* udvar, arról kételkedni méltán lehet.

Stokholmból April. 12-dikén. Itten éjjel nappal a' flotta ki készítésében foglalatoskodnak embereink, hasonló készülétek tapasztaltatnak *Karlskronában*. — A' mi közönséges újság leveleinkben következő jegyzéseket olvasunk: „A' múlt *Februariusban* költ Olasz Országi levelekből láthatni, hogy már akkor tudva vólt ottan, hogy minékünk háborúnk lesz a' mi szomszédjainkal. Tudva vólt

az már akkor is, hogy a' *Finlandiai* regementek a' szélső határokra fognak marsirozni, és hogy a' *Svétziai* ármádia a' flottán dolgozó regementeken kívül, parantsolatot vett maga kélsen való tartására. — Hogyha, *úgymondnak* a' *Stokholmi* közönséges levelek, mi ellenségesképen meg támadtatnánk, a' fő városnak piatzától fogva az Ország végső kopasz köziklájáig ez az eggyetlen egy szózat hallattatna: *Rajta legények keljünk fel a' mi királyunk', hazánk', szabattságunk', és mástól való nem függésünk védelmezésére!* És ki ne engedelmeskedne ezen szózatnak, holott eleve is jól tudjuk, hogy a' mi ifjú 's kedves királyunk maga is előttünk menne.

A' mostani háborús környülállásokra nézve illyetén *Chronosticon* olvasunk egy közönséges levélben:

Oedipus ét Davus.

Dav. qVanDo paCeM habebIt eVropa?

Oed. In fine seCVLI.

Dav. hVIVs aVt fVtVrI?

Magyar Ország.

Weszprém Vármegyéből April. 10-dikén. Itt nálunk a' téli és farsangi napok olly kellemetesek voltak, mint a' leg szebb tavaszi és nyári napok. Hanem bezzeg *Mártzius* hólnapja annyira meg ijesztette az embereket szeles, fergeteges nagy havával, 's kemény fagyos hidegével, hogy sokaknak barmaik élelméről és tüzelő fájokról különös módot és mesterséget kellett ki találni.

A' Bakonyi erdőben is igen furtsa dolog történt. Egy öreg kanász a' tűz mellé le ülven fel fordúlt 's meg hólt. A' vele lévő ember estére haza menven mindjárt jelentést tett a' kanász haláláról, mellyet hirül adván háza népe a' papnak és mesternek, a' szokás szerént a' templomban ki hirdettetett, a' sirja el készítetett, 's haza vitetésére kotsi küldetett. Haza is vitték, de nem hóltan, hanem elevenen, mellyen mind rokoni, mind má-

sok el bámúlván, első szavaik is e' vólt a' hólt-
nak tartatott öreg emberhez: No öreg apó készen
van a' kend sirja, tsak ballagjon ki belé, ne emel-
tesse magát másokkal; erre meg ijédvén az öreg
ezt felelte: kérem kenteket, ne temessenek el ele-
venen, úgy sem élek már én sokáig; a' minthogy
öt vagy hat nap múlván valósággal ki is balla-
gott a' más világra.

Carmen in praematurum obitum, Viri Optimi,
MICHAELIS NOVAK,

*Serenissimo Principi Regio, Hungariae
Locumtenenti a Servitiis.*

Et mea Vere nouo primis Spelaea nitere
Floribus est dignum. — Falx mea, caede *Novák!*
Hoc effata fuit, nuper cum Regia Tempe
Lustrat Mors: — et mox Victima pulchra cadit.
Dat gemitum Budae Juenum Flos: — cūrritur omni
Ex vico: — Exsanguem quisque stupendo dolet.
Me ferit haec etiam me junctum sanguine Clades:
Provocor et lacrymans ad Pietatis opus. —
Conueniens fuerat discinctis moribus ista
Poena: mori subito, luce carere cito.
Ast Tibi, quod Virtus, quod Gratia rara, placendi
Cunctis, possedit: contulit omne decus.
Hinc animo dolor ille meo, dolor ille Bonorum
Pectore, qui norant Te, sine fine ruit.
O cursum mirum Fatorum! — morbus acerbus
Me superesse facit. — Tu, rapiere valens? —
Sed quid agam miser? humanam cognoscere sortem
Incertam doceor, funere, Amice, Tuo. —
Vita brevis nostra est; uno quae deficit ictu:
Ceum rosa, quae gelida nocte perire solet.
Exigui nostrae sunt spes, et vota valoris:
Optima quaeque sibi mors rapit ante diem.
In procinctu ergo Juuenis stet, semper ad omnem
Infractus casum cum Sene; Parca monet.

Scriptis *Michael Tertina*,
in Regiae Magno-Varadinensis Academiae
Archi-Gymnasio Humaniorum Litterarum
Professor Publicus Ordinarius.